

Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Назив предмета: Антропологија ислама		
Наставник или наставници: Марко Пишев, виши научни сарадник		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 6		
Услов: Нема предуслова		
Циљ предмета Предмет има неколико циљева: да упозна студента са елементарним концептима исламске вере, светом историјом ислама и доктринарним аспектима верских списа. Затим, да укаже на три општа оквира колективне (само)идентификације муслимана: на ислам као веру, као културу и као релациону категорију. Као вери, исламу је, сходно акумулираној антрополошкој евиденцији, неопходно приступити не као једнообразном тоталитету, већ као плуралитету. Као култура, ислам нуди разноврсност дискурзивних традиција, светоназора и друштвених пракси које омогућавају да се друштвени актери или групе осећају као муслимани, али не нужно и као верници. Као релациона категорија, ислам бива коришћен, али и злоупотребљаван тако да гради кохерентна семантичка поља за пројекцију различитих стереотипа, подела и фобија у масовном друштву, врхунећи у бројним екстремизмима, од верских до отворено расистичких. Сва три речена оквира су све сем фиксирана и једном заувек дата. Она битно зависе од друштвених услова, историјског тренутка, културног контекста и бројних сродних фактора. С тим у вези, антропологија посматра ислам првенствено као извор многобројних традиција, учења и приступа свету и властитом сопству, али и повратно, као чвориште споља креираних дискурса о исламу. Питања која овај предмет поставља тичу се, дакле, тога шта ислам значи за саме практиканте, како и зашто одређени аспекти духовности – и њима придружени верски дискурси – остварују успех у датим околностима, те како је могуће изградити довољно динамичне интерпретативне моделе који омогућавају да се ова религија доживи и разуме онако како је разумеју муслимани сами.		
Исход предмета Упознавање студената са историјом антрополошких идеја и методологијом антрополошких истраживања у светлу различитих приступа сложеној тематици коју нуди муслимански свет у целини. Рад на формирању теоријски заснованих антрополошких и интердисциплинарних перспектива које приступају исламу као плуралитету. Писање семинарског рада, чију тему бирају кандидати сами, у консултацијама са предметним наставником. Настава укључује предавања, израду семинарског рада, електронске и контакт консултације. Семинарски рад се предаје пре завршетка наставе, а његов обим не би требало да буде мањи од 20000 нити већи од 35000 карактера.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арапски свет пре појаве ислама 2. Елементарни концепти ислама; сакралне историје; догме и расколи. 3. Шиитски ислам и суфизам. 4. Антропологија ислама: историја идеја. 5. Исламска антропологија: Ал-Бируни, ибн Батута и ибн Халдун. 6. Западни колонијализам и оријенталистичка имагологија. 7. Алтернативне модерности Блиског истока, Магреба и Подсахарске Африке. 8. Ислам и људска права; исламски феминизам. 9. Смрт и мучеништво. Исламски самоубилачки тероризам. 10. Ислам у Европи: проблеми савремених европских мултикултурализама. 11. Ислам у Санџаку, БиХ и на Косову. 12. Аматерска и академска етнологија ислама у Србији у 20. веку. 13. Припрема семинарског рада: дефинисање истраживачке теме. 14. Припрема семинарског рада: дефинисање теоријско-методолошког оквира. 15. Испит. <i>Практична настава /</i>		
Препоручена литература Albert Hurani, Istorija arapskih naroda (Beograd:Clio, 2016), 43-117. Masimo Kampanini, Istorija Srednjeg istoka (Beograd: Clio 2011), 34-62. Rade Božović, Ivan Ejub Kostić i Mirjana Teodosiljević, Progonjeni islam (Beograd: Utopija, 2013), 197-280. John R. Bowen, A New Anthropology of Islam (Cambridge UP, 2012), 1-42, 156-200. Roberto J. Gonzalez (ed.), Anthropologists in the Public Sp241here (Austin, Uni of Texas Press, 2004) 121-171, 203-237. Akbar S. Ahmed, Toward Islamic Anthropology (Michigan: Uni of Michigan 1986), 1-80. Donnan Hastings (ed.), Interpreting Islam (London: Sage 2002), 1-76. Edvard W. Said, Krivotvorenje islama (Zagreb V.B.Z., 2003), 2-52, 102-131. Mohammad Arkhoun, Rethinking Islam today (2003), 18-39. Talal Asad, On Suicide Bombing (New York, Columbia UP, 2007), 1-93. Gabrielle Marranci, Wars Of Terror (London: Bloomsbury, 2016), 1-131. Marko Pišev, Anthropological Aspects of Ibn Khaldun's Muqaddimah: A Critical Examination (Paris: Bérose, 2019), 1-21. Milan Vukomanović, Sufizam (Filozofija i društvo, 2008), 128-147. Husnija Kamberović (ur.), Rasprave o nacionalnom identitetu Bošnjaka (Sarajevo: Institut za istoriju, 2009), 97-241. Florian Beiber, Muslim identity in the Balkans before the nation states (Nationalities Papers, 2000), 13-28.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 6+0	Практична настава:
Методе извођења наставе Предавања		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинарски рад: 70 поена; усмени испит: 30 поена		
Начин провере знања могу бити различити : (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....		
*максимална дужна 1 страница А4 формата		

